

УДК 15

Козіцька Х. – ст. гр. БМп – 11

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ І ДОЛЯ ПІФАГОРА

Науковий керівник: асистент Габрусєва Н.В.

Піфагор Самоський (570-497 рр. до н.е.) – філософ, математик, релігійний і політичний діяч, народився в VI столітті до н.е. в м. Регія на острові Самос. У 18 років Піфагор вирушає до Мілету, де його вчителями були Ферекід, Анаксимандр і Фалес. Саме за порадою Фалеса Піфагор, у віці 20 років, їде до Єгипту, де пробув 22 роки. На 50-му році життя він повернувся на острів Самос. Там його чекали погані новини: владу захопив тиран Полікрат. Піфагору довелося покинути рідне місто і тікати до Південної Італії – м. Кротон. Тут Піфагор став знаменитим, зробив свої відкриття, заснував Піфагорійську школу, в якій було близько 1900 учнів. Доля Піфагора, як і його школи в Кротоні, трагічна. Вороги підпалили дім, де збирались піфагорійці. Чи був там Піфагор, точно не відомо. За іншою версією, Піфагор, втікши від заколотників, загинув у Метапонті, у святилищі муз, де залишався без їжі 40 днів.

Із записаних творів відомі “Про природу”, “Про виховання”, “Про державу”, “Про світ”, “Про душу”. Але так як піфагорейці охоче приписували власні задуми Піфагору, бажаючи підкріпити їх його авторитетом і дати їм видимість одвічної премудрості, достеменно не відомо чи твори дійсно належали авторству засновника цього союзу. Але припускається, що сам Піфагор дав початок релігійним, етичним і політичним ідеям. А сумнівним є його ініціаторство наукових ідей піфагорейства, у всякому разі, він не створив усієї піфагорейської науки, яка належить до пізнішої фази у розвитку інтелектуальної культури і була твором багатьох мислителів.

Визначальну роль у світогляді піфагорійців відіграло їхнє вчення про числа. Числа, на їхню думку, — це початок і сутність світу. Прагнучи виявити цифрові (математичні) характеристики, притаманні моральним і політико-правовим явищам, піфагорійці першими почали теоретично розробляти поняття "рівність". На думку піфагорійців, справедливість виражено у цифрі чотири, оскільки чотири — це перший квадрат (результат множення цифри два на саму себе), а сутність справедливості полягає у відплачуванні рівним за рівне. Під рівністю вони розуміли мінливу мірку для кожного відповідного випадку, а не єдину мірку і загальний масштаб для всіх випадків.

На думку Піфагора, після божества і демона слід найбільше поважати батьків і закони, підкоряючись їм за переконанням, а не зовнішньо та удавано. Законослухняність він уважав високою чеснотою, а самі закони — великою цінністю. Найбільшим злом піфагорійці називали анархію, відзначаючи, що людина, за своєю природою, не може обійтися без керівництва, начальства і належного виховання. "Правителі, — підкреслював Піфагор, — повинні бути людьми не тільки знаючими, а й гуманними". Піфагорійці були прихильниками аристократи як правління "кращих", освічених.

Своїми релігійними віруваннями стосовно душі та її призначень, віра у двоїсту природу людини, у самосутність і тривкість душі, в її божествену природу, в її лише хвилиний зв'язок із тілом та потребу очищення, переконання про гармонійність світу, новий образ всесвіту – назавжди увійшли до розділу грецької філософії.